

Onderwerp: herstelbesluit 'Wijziging peilbesluit Langbroekerwetering (2008) voor landgoed Kolland (2022)'

Datum AB-vergadering: 6-7-2022

Registratienummer: 1850242 versie 3

Voorgesteld besluit

Het algemeen bestuur wordt voorgesteld:

het herstelbesluit 'Wijziging peilbesluit Langbroekerwetering (2008), voor landgoed Kolland (2022)' vast te stellen, overeenkomstig het bij dit voorstel behorende ontwerp (DM1887491)

Toelichting

Kern van het voorstel

Dit herstelbesluit heeft betrekking op het door het AB vastgestelde peilbesluit van 18 december 2019, dat door de rechtbank is vernietigd. Hieraan zijn nu extra onderzoeken toegevoegd, waarin de mogelijke opdrijving van de gierkelders en de opstuwing van de watergang langs de Kollandse laan in beeld is gebracht. Deze aspecten had het waterschap volgens de rechtbank nog onvoldoende onderzocht. De extra onderzoeken leiden niet tot andere peilen, dan opgenomen in het voormelde peilbesluit.

Aanleiding

In 2017 heeft het college een projectplan vastgesteld om met behulp van een aantal fysieke maatregelen ter plaatse de natuur en de agrarische percelen in landgoed Kolland hydrologisch van elkaar te kunnen scheiden. Zo kan voor de landbouw een passend peil worden ingesteld en in het Natura 2000-gebied verdroging worden tegengegaan. De werkzaamheden voor herinrichting van het gebied zijn in het voorjaar van 2018 afgerond.

Voor het vaststellen van de bijbehorende oppervlaktewaterpeilen heeft het AB op 18 december 2019 besloten tot een wijziging van het peilbesluit uit 2008. Dit was een aangepast peilbesluit, nadat een eerder genomen peilbesluit (28 juni 2017) voor dit gebied was vernietigd door de rechtbank. Deze uitspraak was gedaan vooral op basis van een voor HDSR negatief advies van de Stichting Advies Bestuursrechtspraak (StAB), dat was uitgebracht op verzoek van de rechtbank. HDSR heeft die uitspraak geaccepteerd en heeft, uiteraard met inhoud van het StAB-advies in het achterhoofd, opnieuw een wijziging voorbereid, die - zoals gezegd - op 18 december 2019 is vastgesteld door het AB.

Tegen de vaststelling van de nieuwe wijziging op het peilbesluit uit 2008 is wederom beroep ingesteld, door dezelfde appellant. Dit heeft op 4 november 2021 opnieuw geleid tot een vernietiging door de rechtbank van het (aangepaste) peilbesluit voor het landgoed Kolland. Dit ondanks een voor HDSR positief advies van de StAB, uitgebracht op verzoek van de rechtbank (via bestuursinformatiebrief 2022-1 bent u hierover reeds op de hoogte gebracht).

De rechtbank overweegt in de uitspraak o.a. dat "verweerder [het waterschap] heeft de feitelijke gevolgen van het nieuwe peilbesluit voor de gierkelders en de kavels van eisers onvoldoende in kaart gebracht. De rechtbank komt dan ook niet toe aan de vraag of verweerder in redelijkheid tot de conclusie heeft kunnen komen dat het vasthouden aan de droogleggingsnorm uit de beleidsnota [peilbeheer] geen feitelijke gevolgen heeft voor eisers die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsnota te dienen doelen".

Tegen de laatste rechtbankuitspraak heeft het waterschap inmiddels hoger beroep ingesteld. Daarnaast heeft het college besloten om een herstelbesluit voor het vernietigde peilbesluit voor te leggen aan het AB. Een herstelbesluit is een juridisch instrument om een gebrek in een bestuurlijk besluit te herstellen en dit geval gaat het om een motiveringsgebrek dat door de rechtbank is geconstateerd (zie eveneens voormelde bestuursinformatiebrief).

Aanvullende onderzoeken uitgevoerd

Met het uitvoeren van aanvullende onderzoeken hebben we invulling gegeven aan de inhoud van de rechtbankuitspraak op het punt van een zorgvuldige(r) voorbereiding van het peilbesluit. Het mede daarop gebaseerde, voorgestelde herstelbesluit is daarmee een reparatie van het vastgestelde peilbesluit uit 2019, door daaraan een extra onderbouwing toe te voegen op basis van deze aanvullende onderzoeken. Deze zijn volgens de rechtbank - niet volgens het StAB-advies – nog nodig om een juridisch oordeel te kunnen vellen over de vraag of het peilbesluit in redelijkheid genomen had kunnen worden zoals het is genomen. Deze aanvullende onderzoeken hebben we voor een expert-judgement bovendien nog laten toetsen door externe deskundigen (zie ook bijlage 1: samenvatting aanvullende hydrologische onderzoeken Kolland).

Conclusie herstelbesluit: geen andere voorgestelde peilen nodig

Uit de aanvullende onderzoeken is gebleken dat deze de conclusies uit reeds eerder verrichte onderzoeken bevestigen en e.e.a. niet leidt tot andere voorgestelde peilen dan opgenomen in het peilbesluit uit 2019. Dit peilbesluit wordt nu wel, via het voorliggende herstelbesluit en met behulp van deze aanvullende onderzoeken, van een extra onderbouwing voorzien. Aangezien de peilen in peilbesluit Langbroekerwetering, Landgoed Kolland 2022 niet worden aangepast met dit herstelbesluit ten opzichte van het besluit uit december 2019, is een nieuwe inspraakprocedure hier juridisch niet noodzakelijk.

Evenredigheidstoets

In de uitspraak van de rechtbank is meegegeven om, bij het opstellen van een eventueel nieuw peilbesluit, een evenredigheidstoets uit te voeren en hierbij alternatieven te betrekken (zie bijlage 1). Er is eerder al een evenredigheidstoets gedaan voor de percelen van de appellant m.b.t. tot het peilbesluit. Daarnaast is voor de maatregelen uit het projectplan voor Kolland een evenredigheidstoets opgesteld. Hierbij is voor het gebied als geheel, met de verschillende functies die aanwezig zijn, gekeken of de maatregelen evenredig zijn ten aanzien van het waterbeheer. Deze evenredigheidstoetsen zijn nogmaals nagelopen. Op basis van de uitkomsten uit de toets concludeert het waterschap dat er met het vaststellen van het peil of het aanpassen van het watersysteem geen sprake is van onevenredigheid en er geen noodzaak is voor extra fysieke maatregelen of compensatie.

Gebleken is dat de Beleidsnota peilbeheer voldoende mogelijkheden biedt om een peilbesluit voor dit gebied op te stellen waarbij alle functies in dit gebied kunnen worden voorzien van een goed peil. Afwijken hiervan voor de appellant (wat op grond van artikel 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) gemotiveerd mag) is dus niet nodig.

Mocht er toch schade ontstaan door de ingestelde waterpeilen voor landbouw percelen die niet onder het normaal maatschappelijk risico valt, en voor zover die niet anderszins is verzekerd, kan een belanghebbende een verzoek tot nadeelcompensatie indienen bij het waterschap.

Beoogd effect

Deze ontwerp-wijziging valt onder de verantwoordelijkheid van het programma peilbesluiten welke bijdraagt aan het bereiken van verschillende waterschapsdoelen. De wijziging van het peilbesluit draagt met name bij aan het thema Voldoende water met het doel 'Waterinfrastructuur op orde houden' en het doel 'Waterinfrastructuur op orde brengen':

- Indicator Eff3a: Functies zijn bediend met passende waterhuishouding
- Indicator Eff3b: Watersysteem kan tegen een stootje

Argumenten om dit besluit te nemen

- 1.1 Indien het herstelbesluit door het algemeen bestuur worden vastgesteld kunnen de beoogde peilen worden ingesteld in het gebied.
Voor de agrarisch percelen houdt dat in dat het peil passend is als het voldoet aan de droogleggingsnormen zoals weergegeven in de Beleidsnota peilbeheer 2011. Voor de Natura2000-gebieden betekent het dat de waterbeheersing binnen deze gebieden optimaal wordt afgestemd op het behoud van de vochtige alluviale bossen.

Kantttekeningen/risico's

- 1.1 *Ze*er droge periode voordat deze herziening wordt vastgesteld.
Als gevolg van een lange periode van droogte kan onomkeerbare schade aan de natuur ontstaan en mogelijk voor pachters op het landgoed een mindere gewasopbrengst. Mocht dit scenario, voor vaststelling van dit herstelbesluit (6 juli 2022) gaan spelen, zijn er voldoende gegronde redenen om de peilen in de twee agrarische gebieden toch te verhogen. Hiervoor zal dan wel een verzoek een verzoek om een voorlopige voorziening moeten worden aangevraagd bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ervan uitgaande dat deze Afdeling dan nog niet op het lopende hoger beroep heeft beslist).
- 1.2 *Appellant is het niet eens met herstelbesluit*
Wanneer appellant het met dit herstelbesluit wederom niet eens is, worden deze bezwaren, ingevolge de Algemene Wet Bestuursrecht, vervolgens 'automatisch' meegenomen in de al lopende hoger beroepsprocedure (ook hier er van uitgaande dat de Afdeling Bestuursrechtspraak dan nog niet op het lopende hoger beroep heeft beslist).

Samenwerking & participatie

De provincie Utrecht is de belangrijkste stakeholder t.a.v. het natuuraspect. Zij staan achter de opgestelde wijziging van het peilbesluit. Daarnaast is op 10 juli 2019 een gebiedsbijeenkomst georganiseerd waarvoor de eigenaar, Landgoed Kolland B.V., en de pachters/gebruikers van percelen op het landgoed zijn uitgenodigd. Tijdens deze bijeenkomst konden alle belanghebbende hun mening op de voorgestelde peilen geven en enkelen daarvan hebben ook een inspraakreactie gegeven. Daarbij ontbrak helaas de bezwaarmaker uit de rechtszaak. Van het aanbod om een en ander alsnog door het waterschap te laten toelichten, is geen gebruik gemaakt.

Financiën

Dit peilbesluit heeft betrekking op de hoogte van de peilen. Er zijn geen kosten aan verbonden.

Vervolg

Na vaststelling van het peilbesluit en publicatie op de overheidssite kunnen de peilen in het gebied worden ingesteld.

Communicatie

Het besluit van het algemeen bestuur wordt gepubliceerd op de site van de overheid. Belanghebbenden in het gebied worden schriftelijk op de hoogte gesteld van het besluit. Door deze groep persoonlijk te informeren is voor hen duidelijk per welke datum de peilen worden ingesteld. Indien appellant het net eens is met het nieuwe peilbesluit, worden zijn/haar bezwaren meegenomen in het al lopende hoger beroepsprocedure.

Bijlagen

- Samenvatting aanvullende hydrologische onderzoeken Kolland (DM1855000)
- Herstelbesluit: DM 1887491
- Bestuurskaart: DM 1887567
- Toelichting herstelbesluit: DM 1887501